

VĚSTNÍK

Československé Národní Rady Americké

2137 S. Lombard Ave. Cicero Illinois 60650

Redaktorka Olga Kovářová * Prosinec 1994

*Radostné Vánoce
a mnoho štěstí
v Novém roce 1995
přeje svým věrným
členům a přátelům
ČNRA*

O to znamená v Betlémě nového
hevícléi jsme nebe tak jasného:
měsíc překrásně svítí,
musí to něco být;
zpívají libým hlasem andělé,
pastýři vylubují vásele;
nikdá tak nedělali,
by v noci troubivali:
Sláva Bohu na výsosti!
vždy prozpěvují.

A t. d.

Proslov prezidenta Václava Havla při setkání s krajaný v Chicagu.

Děkuji všem pořadatelům, kteří se zasloužili o uspořádání tohoto setkání. Je to setkání s opravdu reprezentativní složkou české komunity v Chicagu. Je tomožná první setkání českého politika v Chicagu. Toto setkání, rád bych připomněl, se navíc koná v den zasvěcení patronu české země.

Jeden můj literární kolega nazval předchozí komunistický režim v naší zemi režimem zapomnění. K tomuto zapomnění patřilo i to, že myslí lidí byl vymazán důležitý fakt, totiž, že Češi nežijí jen v Čechách. Pokud se objevila nějaká zmínka o Češích v zahraničí, povětšinou se o nich mluvilo jako o zrádcích národa. Po pádu komunistického režimu jsme mohli začít vysvětlovat a připomínat si jaká je pravda. Hned z kraje roku devadesátého jsem jménem České republiky v takovém provolání ke všem našim krajanům v celém světě, řekl, že ti, co nežili, nebo nežijí v naší zemi, nejsou zrádci národa, ale že zrádci národa jsou naopak ti, co je tak nazývají. Naši občané si začli rychle uvědomovat, jakou důležitou větví našeho národního společenství jsou všichni ti, kteří žijí v různých koncích světa, jak důležití jsou nejen proto, že nejrůznějšími způsoby pomáhají naší vlasti, ale především proto, že svou prací, svým občanským životem, svými výkony v nejrůznějších oblastech lidského počínání, posilují dobré jméno naší země, našeho národa, a tím vlastně ho obohacují. Myslím, že občané dnes už opět vědí, že jedním z důležitých bodů, kde se česká komunita ve světě soustřeďuje je Chicago, že vědí, že od minulého století v několika vlnách sem přicházeli naši spoluobčané, aby pomáhali budovat nejen Chicago, ale vlastně spolubudovat i Spojené Státy Americké. Mnozí z nich odcházeli už tehdy z důvodů nejen ekonomických, ale i politických, zvláště v roce 1848. Přicházeli sem křesťané, katolíci i nekatolíci, kteří tu zakládali farnosti, školy a spolky. Další vlny přicházely později. Před vypuknutím Druhé světové války, po komunistickém puči v roce čtyřicátém osmém, po sovětské intervenci v roce šedesátém osmém. Náš dík patří všem těm, kteří v různých politických organizacích podporovali ideu svobodného Československa, nezávislého Československa, kteří znovu a znovu připomínali světu, že jsme vyspělá evropská země s demokratickou tradicí, která byla podmaněna

komunismem. Mnozí velmi hmatatelně a konkrétně pomáhali naší zemi, že udržovali kontinuitu svobodného ducha naší literatury tím, že vydávali knihy, které nesměly vycházet u nás. Další se podíleli na práci zahraničních stanic vysílajících do Československa.

Vzpomínám si z dětství, že můj dědeček, který se znal se starostou Čermákem, mi o něm vyprávěl a já jsem ho jako malý chlapec pokládal za slavného Čecha, který proslavil naší zemi i jako za hrdinu. Než jsem sem jel tak jsem napsal pražskému magistrátu takový podnět, že by bylo dobré, kdyby v Praze, a nejen v Chicagu, nějaká ulice nesla Čermákovo jméno. Bylo mi odepsáno, že se o tom bude jednat a že má můj návrh naději na úspěch. Myslím, že je dobře, že se navázaly takové přátelské vztahy mezi městem Prahou a městem Chicagem, a že už bylo ledacos v této věci uděláno a doufejme, že i bude uděláno, a že existuje mnoho konkrétních, ekonomických vazeb mezi našimi městy. Po pádu komunismu se pochopitelně zásadně změnil vztah naší země ke krajanům, k emigrantům, k exulantům. Otevřely se hranice a navázali jsme nejrůznějšími způsoby spolupráce s nimi a mnohokrát jsme zdůraznili, že je vnímáme jako neodmyslitelnou složku našeho národního společenství, která obohacuje jeho život. Nemůžeme být se vším ještě úplně spokojeni. Některé věci jdou, abych tak řekl, ztuha. Vyžadují si svůj čas. To pociťují především naši občané doma a to pociťují i naši krajané. Mnozí z nás, a myslím tím vás, kteří zde sedíte, myslím tím své spoluobčany v České republice a myslím tím i sám sebe, jsme si v té nadšené době po revoluci představovali, že mnohé věci se vyřeší daleko rychleji, než se nám je daří řešit. Nedohlédli jsme obtížnost s kterou bude řešení některých věcí spojeno. Avšak myslím, že přesto můžeme sledovat progres i v těch věcech, které ještě nedávno se zdály být problematické. Například možná víte, že nedávno ústavní soud svým rozhodnutím rozšířil restituční práva na české občany, kteří nežijí trvale v České republice.

V červenci jsem navštívil všesokolský slet, který se po dlouhé době v Praze opět konal a byl jsem nesmírně dojat takovou zvláštní atmosférou, atmosférou sounáležitosti, bratrství, jakési státotvornosti, jakéhosi vlastenectví, která dýchala z vystoupení sokolů. Na tom sletu mě zaujalo mimo

jiné to, že ho neorganizoval ani neplatil stát. Byla to iniciativa sokolů. Nejsem si jist, zda by se vůbec mohl tento slet konat, a kdyby se konal, zda by měl tuto atmosféru, nebýt účasti všech zahraničních sokolů ze zemí, kde sokolská myšlenka mohla žít i v době, kdy byla u nás potlačována. Zmiňuji se o tom jenom jako o jednom z mnoha příkladů toho, že věci jdou dobře kupředu.

Dovolte mi, abych na závěr řekl několik slov o dnešní situaci České republiky. V naší republice a myslím, že bez nadsázky to můžeme konstatovat, je relativně stabilní politická situace a je vidět naše politická reforma. U nás bylo všechno státní. Od největších železáren, až po poslední holičství. To nemělo obdobu v žádném komunistickém státě. A dnes už většina našeho hospodářství je v privátních rukou. Všechno opět nalézá svého konkrétního vlastníka a je to vidět, stačí kráčet Prahou a pozorovat, jak je pečováno o domy a je vidět jaký je rozdíl mezi péčí konkrétního vlastníka a avlivní péčí státu. Navzdory této rozsáhlé transformaci, této rozsáhlé privatizaci a navzdory všech pohledů, které přináší, jsou nakonec ekonomické ukazovatele dobré. Nemáme velkou inflaci, nemáme velkou nezaměstnanost. To všechno jsou dobré věci. Avšak to neznamená, že se mi všechno v naší zemi líbí. Myslím, že máme ještě mnoho práce v oblasti, která by se dala nazvat kulturou veřejného života. V té sféře, v níž občané se stávají skutečně občany, v nichž na sebe přejímají svou odpovědnost za věci obecné, v nichž jaksi participují na rozvoji svého státu. Komunismus zdeformoval lidské duše a oddeformovat je, není úkol, který se dá zvládnout za den, nebo za rok. Co je však ze všeho nejdůležitější, je, že navzdory tomu všemu co ještě se nám nepodařilo, co se nám nelíbí, navzdory tomu množství úkolů, které ještě jsou před námi v oblasti zahraniční politiky, v oblasti proměny právního řádu, v oblasti vnitřní politiky, v oblasti kultivace veřejného života, navzdory tomu všemu můžeme říci, že to, co jsme prožívali v posledních padesáti letech se nevrátí a už vrátit nemůže, my jsme demokratickou zemí s demokratickou budoucností. A v této neztratitelnosti ba přijde to, že už nikdo nikdy nás nerozdělí, myslím tím nás, kteří přebýváme doma a vás, kteří žijete ve světě. Děkuji vám za pozornost.

Poezie je ozvěna, která vyzývá stín k tanci.
(Carl Sandburg)

Jsme přesvědčeni, že následující článek by měl mít název: **OPRAVDOVÁ VLASTENKA.**

V padesátých letech jsem byl v 6-8 třídě na smíchovském gymnasiu. V polovině roku jsme dostali novou učitelku biologie, paní Merglovou. Byla to mladá, velmi hezká blondýnka. Biologie nebyla mým zamilovaným předmětem. Proto byla moje matka překvapena, když moje první ústní zkouška před celou třídou vyšla na jedničku. (Moje přednáška jednala o rozmnožování havranů.) V té době jsem zjistil, že mě biologie začala bavit. Během několika týdnů se celá třída zaběhla do úplně nové rutiny, než na jakou jsme bývali zvyklí. V polovině hodiny učitelka řekla: "Děti, tak už je dosti biologie, budeme se nyní věnovat něčemu mnohem důležitějšímu. Vzala knížku a dala jí číst před celou třídou jednomu žákovi. Po deseti minutách byl zavolán další žák, aby pokračoval. Vzpomínám si, že ani jednou nám učitelka neřekla, kdo knížku napsal. Čtení bylo úžasné. Byl to zázrak. Byly to krátké povídky napsané pro děti, jako jsme byly my. Musíte rozumět, že ve třídě byly děti z různého prostředí, některé byly z rodin kovaných komunistů.

Po několika letech, když jsem se už blížil ke svým dvaceti létům, jsem objevil Karla Čapka. Moje teta měla úplnou předválečnou kolekci díla Karla Čapka. Během letních prázdnin jsem z této kolekce mnoho přečetl. Některým těm knihám jsem nerozuměl. Avšak o příštích letních prázdninách jsem četl znovu a mnohé začalo zapadat do sebe. R.U.R., Hordubal, Povětroň, Obyčejný život, oh, jaká to slast.

A zde jsem to najednou našel. Otevřel jsem **Povídky z jedné kapsy, Povídky z druhé kapsy** a najednou jsem si uvědomil, že tyto povídky znám. Zvláštní pocit. Jak jsem mohl číst cokoliv z tohoto tak přísně zapovězeného autora, aniž bych si byl toho vědom? Najednou mě to trklo. Vzpomněl jsem si na čtení během hodiny biologie.

Děkuji Vám paní Merglová z hloubky své duše. Riskovala jste své zaměstnání. Riskovala jste vězení.

Avšak měla jste pravdu. Dvanáct let je prostě věk, kdy dítě musí číst Čapkovy **Povídky z jedné i druhé kapsy.** (Elektronická pošta)

Návrat Dr. Alice Masarykové do vlasti.

Přání Alice Masarykové se splnilo. Její popel byl uložen na lánském hřbitově vedle jejích nejdražších.

Její popel přivezla do vlasti, do České republiky, paní Rozina Nehasilová, místopředsdkyně Československé národní rady americké. Na letišti v Praze - Ruzini byla přivítána ve vládním salonku prezidentem Českého červeného kříže Dr. Vlkem, předsdkyní Masarykovy společnosti paní Janou Seifertovou a předsedou klubu Dr. Milady Horákové, panem Františkem Kopeckým. Za Ústředí čs. Sokola ji pozdravila paní Gallatová a za ústřední výbor liberální strany národně sociální pan Zdeněk Slavík.

Rozina Nehasilová v záplavě květin, převážně v národních barvách, kromě uvítacích projevů, uskutečnila svoji prvou tiskovou konferenci s českými novináři. Další tiskovou konferenci absolvovala paní Nehasilová o tři dny později v místnostech České tiskové kanceláře v Praze. Zde informovala novináře o organizaci převozu ostatků Alice Masarykové a o činnosti Československé národní rady americké. Byla hostem v Klubu Dr. Milady Horákové a na ústředním sekretariátě liberální strany národně sociální, kde její předseda Dr. Pavel Hirsch jí předal diplom uznání.

V Hradci Králové měla velmi úspěšnou přednášku o životě Dr. Alice Masarykové a společně se Zdeňkem Slavíkem, dlouholetým exulantem v Kanadě, odpověděla v dlouhé diskusi s diváky o exilovém národním odboji. Byla přijata starostou města a zúčastnila se otevření legionářské výstavy v Hradci Králové.

Velkým zážitkem byla řeč paní Roziny Nehasilové na lánském hřbitově dne 14. září 1994, při ukládání popele Alice Masarykové do rodinné hrobky. Stovky přítomných občanů z Čech, Moravy i ze Slovenska, zástupci vlády a parlamentu, Sokola, zahraničních letců z Anglie, zástupců církví a mnoha organizací a spolků, slyšeli krásná slova o životě Alice Masarykové a o záslužné práci našich krajanů v americkém Chicagu.

Paní Nehasilová byla potom hostem s několika oficiálními činiteli na zámku v Lánech, kde pana

presidenta zastupoval politický šéf kanceláře pan Ivan Medek. Paní Rozina Nehasilová udělala v České republice velký kus záslužné práce. Upevnila ještě více lásku a uznání naší vlasti k našim krajanům na americkém kontinentě.
(Zdeněk Slavík, Praha.)

Současná situace v České republice.

Členové v KSČ nebyli za své těžké zločiny proti lidskosti po dobu 40ti let ani dnes potrestáni. Jsme pro spravedlnost, nechceme pomstu. Avšak potrestání by měli být ti, kteří se dopustili zločinu, bez ohledu na politickou příslušnost. Hodně poctivých lidí bylo na druhé straně šikanováno v zaměstnání, doma byli posíláni na nucené práce, do zvláštních oddílů PtP a často za své názory byli zavíráni, mučeni a zabijeni, vše jenom proto, že nebyli členy KSČ a že nesouhlasili s její politikou. Komunisté prováděli organizovanou genocidu. Komunistický režim měl na celém světě více vězňů než režim nacistický. Ve jménu tisíců obětí a takto komunisty zničených životů, nesmíme zapomenout. Proto ten, kdo je zodpovědný za tyto zločiny a ten kdo souhlasil svým podpisem s programem KSČ dnes nesmí být na vedoucích místech. Ti co s komunisty nesouhlasili, vystavovali se riziku, museli často odejít z práce. Někteří zvolili exil, jiní odboj, ale do dnešního dne tito lidé nejsou všichni řádně rehabilitováni. Mnohé oběti se jakékoliv kompenzace, nebo rehabilitace nedožili. Rodinné domky a ostatní majetky se staly většinou snadnou kořistí rudé mafie, která kradla a vraždila. Je smutné a trestuhodné, že víc jak pět roků po sametové revoluci, současné zákonodárství jim umožňuje beztrestně tyto majetky užívat a dokonce s nimi obchodovat. Při tom nárok na svůj majetek je plně podpořen protikomunistickým zákonem, protože majetek byl komunisty ukraden.

Lidská práva viníků jsou náruživěji vymáhána, než práva postižených. Ve školství se nedokázalo prosadit, aby ředitelé škol podléhali lustraci, a aby to nebyli bývalí straníci. Ukazuje se, že tito lidé ochraňují zkompromitované učitele, drží je na školách zuby nehty a naopak se zbavují lidí čestných, kteří si dovolili je kritizovat. Odsuzujeme zločiny komunistů a žádáme, aby žádný z nich, kteří se zločinů dopustili, neměli veřejné funkce. To národ dluží popraveným oběťm komunismu.
(Electronická pošta.)